

Slovenski dom

Štev. 32.

V Ljubljani, četrtek 10. februarja 1938.

Leto III.

Spremembe v Nemčiji so pospešile zблиžanje, ki bi zagotovilo mir v Evropi:

Pogajanja za sporazum Italije z Anglijo

London, 10. febr. Uradno poročajo, da je zunanji minister Eden na včerajšnji seji angleške vlade dal poročilo o poteku priprav za sporazum med Anglijo in Italijo. Priprave za sporazum so v tesni zvezi z odpoklicom proštovoljcev iz Španije. Italija je po spremembah v Nemčiji pospešila prizadevanja za sporazum z Anglijo. Te spremembe so zvezo med Italijo in Nemčijo razrahljale, saj je v nemški vojski zmogala skupina, ki ji ni veliko do vojaškega zavezništva z Italijo, marveč hoče pomirjenje s Francijo in Anglijo. Zato Italija ne more več računati na izdatnejšo podporo nemške vojske v Španiji. Dalje se boji kakih novih nemških poskusov v Avstriji, kamor namerava nemška vlada imenovati za poslanika bojevitiga Hitlerjevca Kriebela. Za italijansko varnost pa je avstrijska

neodvisnost kljub vsem paradam vprašanje življenjske važnosti, ob katerem se utegne razbiti sleherni zveza z Nemčijo, kar se je pokazalo že leta 1934. Ker ima Italija večji del svoje redne vojske v Abesiniji, Libiji ter nekaj tudi v Španiji, v celoti 350.000 mož, je zanjo nadvse važno, da se reši nevarnosti na svojih evropskih mejah, kar pa je mogoče le, če je Avstrija neodvisna in če živi Italija v dobrem razmerju z Anglijo zaradi Sredozemlja. Vsi ti razlogi silijo Italijo, da uredi svoje odnose z Anglijo. Taka ureditev bi prinesla Italiji tudi velike gospodarske koristi, saj Anglija čisto odkrito ponuja Italiji velika posojila za gospodarsko ureditev Abesinije, a le pod pogojem, da se sporazume z njo politično.

London, 10. febr. AA. Današnje časopise ko-

mentira v prvi vrsti včerajšnje konference lorda Plymoutha z veleposlanikom Francije in Rusije. Listi izražajo upanje, da bo prišlo do sporazuma med Veliko Britanijo in Italijo. »Times« misli, da bi sporazum v Španiji olajšal ureditev angleško-italijanskih odnosov. »Daily Telegraph« poroča, da je italijanski poslanik Grandi imel sredi v Foreign Office svojo drugo konferenco s stalnim državnim podtajnikom Kadogenom. Vendar pa še vedno ni rešeno vprašanje, da bi se dobrovoljci vrnili iz Španije. Velika Britanija je stavila nove predloge, ki jih sedaj proučujejo. »Daily Mail« prinaša pod velikim naslovom vest, da bo sir Robert Vansittard verjetno v kratkem obiskal Rim, ali pa da bo grof Ciano poklican na obisk v London.

Vesti 10. februarja

Posebne ženske policijske oddelke bodo ustanovili pri vseh nemških policijskih komisariatih. Obletnico zavzetja Malage po nacionalističnih oddelkih so včeraj slovesno praznovali po vsej Francovi Španiji.

Poljski zunanji minister Beck bo marca najbrž obiskal Rim in podpisal prijateljski sporazum med Poljsko in Italijo.

Francosko potniško letalo, ki vzdržuje zvezo med Marseillem in Tunisom, se je pri odletu iz pristanišča Marignane zadelo ob pomol, se razbilo in vnelo. Osem potnikov je pri tem zgorelo in utonilo, šest pa jih je dobilo hude opekline.

72% vseh političnih obsojencev, kar so jih lani postrelili v Rusiji, je bilo nekdanji članjenih v komunistični stranki in so skoraj vsi zavzemali tam važna mesta.

45 milijard dinarjev izrednih izdatkov za vojno obrambo določa izredni proračun francoskega vojnega ministrstva.

Znored je bivši kralj ameriških zločincev Al Capone, ki je zaprt v neki jetnišnici pri San Franciscu.

Umrli je grški finančni minister Perikles Rediagis. Za naslednika so imenovali njegovega namestnika Apostolidesa.

Italijansko oblast v Abesiniji je priznala srednjeameriška republika Nicaragua.

Velike skrbi prizadeva Japoncem pomanjkanje surovin za vojno industrijo, ki jih ne morejo več uvažati v taki meri kakor do zdaj.

Vse zasebne zbirke znamk je zaplenila rdeča španska vlada z utemeljitvijo, da bo organizirala osrednji urad za prodajo znamk v tujino. S tem misli dobiti nov vir za oborožitev.

Maršal Göring bo obiskal Poljsko 23. febr. in bo ostal nekaj dni tam na lovu.

Dve dovoljenji za izvoz orožja na Japonsko je dala v zadnjih treh mesecih Anglija, kakor je povedal zastopnik vlade v zbornici, kjer so poslanci vložili nekaj vprašanj o tem, in pa še, koliko patentov so angleške jedrarske prodaje zadnje čase japonski vojni industriji.

Tri milijarde lir za pospeševanje kmetijstva je določila italijanska vlada. Nekaj tega ogromnega zneska bo šlo za pogozdovanje, precej pa za izsuševanje močvirij.

Cez 200 javnih telefonskih celic so predzadnjo noč pokvarili neznanji zločinci na Dunaju. Domnevajo, da so to storili Hitlerjevci.

Razburjenje je nastalo v Ameriki zaradi pisanja nekaterih listov, ki trdijo, da ameriško in angleško poveljstvo na Daljnem vzhodu nastopa skupno in sporazumno. Listi trdijo, da je to nevarno, ker se Amerika v vojnih vprašanjih veže z izvenameriški državami.

Leto 1937 v francoski trgovini se je končalo s primanjkljajem, prvič po dolgi letih. Primanjkljaj so zakrile stavke, zaradi katerih je počivalo delo v najvažnejših industrijah. Zaradi njih so morali Francozi uvažati ogromne množine angleškega premoga, ki bi ga sicer ne bilo treba. Torej sami blagoslovi ljudske fronte.

Silovita nevihta v tečajnih pokrajini je začela dvirati predvčerajšnjim. Zaradi nevihte so nastale tudi močne magnetne motnje, ki bodo najbrž pretrgale vse žične in brezžične zveze s severnimi in najsevernejšimi kraji, ter pokvarile kompasne.

Za 64 milijonov dolarjev orožja so prodale Združene države meseca januarja raznim državam po svetu. Veliko so ga dobili Sovjeti, Kitajci in Japonci kljub vsemu ameriški govoricenju o miru in bojkotu vojskujočih se držav.

Ruski ledolomilec »Tajmir« se bliža znanstvenikom na ledeni plošči in pričakujejo, da jih bo že danes rešil. Plošča je že tako blizu Grönlandije, da učenjaki vidijo obalo.

Velik požar je uničil gledališče »Teatro Lirico« v Milanu. Ogenj je uničil vse, da so ostali samo zidovi. Gledališče so pred dvema letoma docela prenovili.

Madžarski kraljevi namestnik Horthy je na lovu, ki mu ga je priredil predsednik poljske republike, ustrelil osem divjih prašičev.

Umrli je upravnik praške policije Josef Vansek, ki je bil podpredsednik mednarodne zveze kriminalistov.

V 50 letih bo Francija imela komaj 30 milijonov prebivalcev, namesto sedanjih 41, če bodo rojstva tako nazadovala, kakor nazadujejo danes.

Sv. oče je predsedoval seji Kongregacije za svete urede, ki je razpravljala o beatifikaciji Janeza Leonarda, ustanovitelja Reda Matere božje.

Boljševizem pomeni nevarnost za severne države, v tem smislu je predaval študentom na švedskem vseučilišču v Stockholmu glavni azijski raziskovalec Sween Hedin.

Knez namestnik na pogrebu v Atenah

Atene, 10. febr. m. Snoči ob 10.20 se je s posebnim dvornim vlakom pripeljal v Atene jugoslovanski knez-namestnik Pavle v spremstvu vojvode in vojvodinje Kentske. Na postaji je kneza namestnika in njegovo spremstvo sprejel grški kralj Jurij, predsednik vlade Metaxas, notranji in vojni minister, maršal dvora in jugoslovanski poslanik na grškem dvoru Lazarevič. S postaje se je knez vozil ob enem z vojvodo in vojvodinjo Kentsko najprej v hotel »Velika Britanija«, kjer je položeno truplo pokojnega princa Nikolaja na mrtvaški oder. Srečanje kneginje Olge in vojvodine Marine, hčerke umrlega kneza Nikolaja, je bilo zelo ganljivo. Po kratkem zadržanju v kapelici, kjer leži princ Nikolaj, se je knez Pavle s spremstvom odpeljal na dvor.

Pogreb princa Nikolaja bo v soboto. Princ Nikolaj bo pokopan z vsemi vojaškimi častmi.

Kongres za mir in slogo med narodi

London, 10. febr. AA. (Reuter) Angleški kardinal Hinsley je za evaristični kongres v Budimpešti poslal raznim katoliškim društvom posebno pismo, v katerem pravi, da bodo na tem kongresu molili najbolj za mir in slogo med vsemi narodi v teh težkih dneh sporov in splošnega prerivanja. Po kardinalovih besedah bo kongres zadoščevanje za grehe tistih, ki ne vedo, kaj delajo. Ta kongres pa naj bo tudi splošen krik po milosti božji, naj s svojo dobroto reši človeštvo, ki Boga pozablja in se proti njemu celo vojskuje. Brezbožnost materializem je nevaren krščanski omik. Kakor nekoč, tako je tudi še nedavno katoliško junaštvo rešilo madžarske katolike in vso Evropo. Kongres v Budimpešti naj izžvenj in prošnji, naj Kristus ustavi val brezboštva.

Nenaden politični obrat: Romunski fašisti - za vlado

Bukarešta, 10. febr. m. Snoči je bil sestanek senata Železne garde, ki ima 50 članov. Med navzočnimi so bili trije bivši generali, en admiral, 12 bivših polkovnikov in več bivših višjih častnikov. Na seji so sprejeli sklep, ki je presenetil vso romunsko politično javnost in celo samo romunsko vlado. Sklenjene je bilo namreč, da od tega dne senat odpoveduje vse shode Železne garde. Železna garda v bodoče ne bo več vodila boja proti vladi in tudi ne bo objavljala nobenih proglov, ker želi olajšati delo in pospešiti popolno zmago sedanje vlade pri bližajočih se volitvah.

Dve novi županski zvezi

Ko so se ob priliki senatnih volitev mudili župani iz vse savske banovine v Zagrebu, so na svojem sestanku sklenili ustanoviti svojo župansko zvezo, v kateri bi bile vključene vse občine, ki imajo za župane pristaje bivše Hrvatske kmečke stranke. Svojo župansko zvezo bodo ustanovili tudi župani, pristajači b. HSS v primorski banovini. Ta se bo sestajala vsake tri mesece. V stalni odbor so bili že izvoljeni župani iz Sinja, z Visa, iz Markarske, iz Čapljine in Kupresa.

Radiofonska postaja sporoča svojim naročnikom, da bo prenos opere »Manon« s sodelovanjem slovitega italijanskega tenorista Benjamina Giglija mesto v četrtek v petek 11. t. m.

Vloga skrivnostnega ruskega parnika

Kam je izginil sovjetski diplomat?

Bukarešta, 10. febr. m. Za izginulem sovjetskim odpravnikom poslov v Bukarešti Teodorjem Butenkom še ni nobenega sledu. Včeraj je zunanje ministrstvo objavilo poročilo, v katerem pravi, da je romunska vlada ukrenila vse potrebno, da bi se ji posrečilo najti Butenka. Preiskavo vodita uprava mesta Bukarešte in ravnateljstvo državne varnosti. Policija je dala na razpolago v ta namen nekaj najposobnejših tajnih policistov, ki pa se jim do zdaj ni posrečilo ničesar odkriti. Tudi tega še ne vedo, če je bil Butenko ubit ali pa so ga agenti GPU ugrabili, ali pa je sam pobegnil iz do zdaj še neznanega vzroka.

Služaj sovjetskega odpravnika poslov Butenka je še zmerom zavil v čudno skrivnost. Policija je dosedaj ugotovila samo to, da Butenko še ni prekorčnil romunsko mejo. Policija dopušča domnevo,

Zastrupljanje razmerja med sosedi:

Avstrija izganja naše državljane

Dunaj, 10. febr. o. Uradno poročilo avstrijske vlade poroča o ukrepih, ki se nanašajo na izgon naših državljanov iz Avstrije. Ti ukrepi so odgovor na dejstvo, da so naše oblasti pred božičem poslale čez mejo več avstrijskih monarhistov, ki so v Mariboru in okolici širili propagando za vrnitev Habsburžanov na avstrijski prestol in za združitev nekdanjih avstrijskih pokrajin pod habsburško oblastjo. Ti avstrijski državljani so bili povečini člani vladne domovinske fronte in so se kot tuji pregrešili z delom proti koristim in obstanku naše države.

Avstrijska vlada si je prizadevala, da bi naše oblasti izgon prekleale in dovolile tem legitimističnim propagandistom, da se vrnejo v našo državo, česar pa naše oblasti seveda niso mogle storiti. Zaradi tega je dunajska vlada izdala odlok, po katerem bo izgnala iz Avstrije toliko naših državljanov, kolikor je Jugoslavija izgnala Avstrijcev. Uradni odlok pravi, da so ti naši državljani — ne pove pa kateri — že dalje čase osumljeni protiaustrijskega delovanja. S tem neutemeljenim korakom je avstrijska vlada izzvala spor, ki bo odnošaje med nami in Avstrijo le zagrenil.

Francoska radost nad obiskom angleškega kralja

Pariz, 10. febr. AA. »Echo de Paris« razlaga obisk britanskega vladarja Franciji in med drugim pravi, da je ta obisk četrti v začetku tega stoletja in da ne kaže samo, kako trajno in prisrčno je prijateljstvo, ki je postalo po letu 1936 še posebno intimno, marveč tudi pomeni, da se londonski in pariški ministri dobro zavedajo težavnega svetovnega položaja, ki danes vlada. Francoski in angleški narod pozdravljata britansko kraljevsko dvojico in izražata svojo vero v to, kar Francijo in Anglijo drži — v mir in svobodo. »Epoque« pravi: Ta obisk kaže, da je britansko-francoski sporazum še vedno neokrnjen. »Jour« piše, da obisk pod sedanjimi okolnostmi dobiva značaj simbola britansko-francoskega prijateljstva. »Petit Parisien« med drugim pravi: Ob priliki obiska britanskega vladarja bo francoski narod pokazal, kako mu je pri srečanju bratsko sodelovanje z Anglijo. »Excelsior« pravi: Pomembno je to, da sta britanska vladarja za svoj službeni obisk izven Britanije

sprejela ravno francosko vabilo, da bi s tem ob tej priliki mogla izraziti vse spoštovanje bojevnikom, ki so ob enem s francoskimi prelivali svojo kri za obrambo pravice in svobode.

London, 10. febr. AA. (Havas) To potrjujejo, da princesi Elizabeta in Margareta Ruza ne bosta spremljali angleškega kralja in kraljice pri njunem obisku na Francoskem.

Kralj Jurij VI. in kraljica Elizabeta bosta doživela v francoski prestolnici toplej sprejem. Oba dobro poznata Pariz, kakor se ju tudi Pariz dobro spominja. Kot vojvoda in vojvodinja Yorška sta sedanja britanska suverena obiskala meseca junija 1931 kolonialno razstavo, leta 1935 pa sta prišla v Pariz na obisk. Okoliščina, da britanska suverena obvladata francosčino in da se mladi princesi učita tega jezika, bo še povečala priljubljenost, ki jo uživajo visoki gostje v najširših slojih francoskega prebivalstva.

Uradno poročilo o obisku madžarskega kraljevega namestnika:

Trajno prijateljstvo med Madžarsko in Poljsko

Varšava, 10. febr. AA. (Pat) Madžarski namestnik Horthy je včeraj v Varšavi obiskal maršala Rydz-Smiglija, nato pa je sprejel nemškega, italijanskega in avstrijskega veleposlanika. Opoldne je bilo v kraljevem dvorcu kosilo, ki ga je priredil predsednik republike Moscicki, ki se ga je udeležilo 100 gostov. Med gosti je bil tudi danski princ Axel, kardinal Hlood, krakovski podpredsednik Kwiatkowski, zunanji minister Beck, člani vlade, madžarski poslanik in druge odlične osebnosti.

Zvečer ob 21.25 se je Horthy odpeljal iz Var-

šave. Do poljske meje ga spremljajo člani njegovega poljskega spremstva.

O obisku so objavili naslednje uradno poročilo:

Obisk Njegove Visokosti kraljevskega regenta Madžarske pri predsedniku poljske republike je odkrito potrdil prijateljstvo in zaupanje, ki stoni na tisočletnih zvezah, ki družijo obe državi, ki sta tako dragocen element za uslutev ravnotežja in miru v tem delu Evrope. Med obiskom je madžarski zunanji minister Kanya, ki je spremljal Njegovo Visokost, s poljskim zunanjim ministrom na široko pretrpel vse politične probleme, ki se tičejo obeh držav.

Za omiljenje vojnih grozot v Španiji

London, 10. februarja. o. Današnje časopise prinaša spomenico, ki poziva vojskujoči se stranki v Španiji, naj nehata s strašnimi letalskimi napadi na nevarovana mesta. Spomenica rot voditelje rdeče in nacionalistične Španije, naj prizaneesejo španskemu ljudstvu s temi grožnjami. Spomenico so podpisali najvišji zastopniki vseh verstev, med njimi londonski kardinal, dalje odlični znanstveniki in ugledne osebnosti, moški in ženske iz javnega življenja. Spomenico so poslali predsedniku vlade Chamberlainu, rdečemu poslaniku v Londonu in nacionalističnemu diplomatiku zastopniku.

Salamanca, 10. februarja. AA. Vrhovno poveljstvo je objavilo, da so nacionalistične čete na fronti ob Affambri očistile zavzeto ozemlje in ujele 6000 miličnikov. Na bojišču so pokopali 1247 trupel sovražnikov. Zaplenile so mnogo orožja in vojnega materiala in živeža. Več sto

druzin se je vrnilo v svoje domove. Včeraj smo sestrelili poleg osmih še tri letala.

Notranji minister Serano Suner je imenovan za nacionalističnega delegata za tisk in propagando. Na ta način je koncentrirana ta služba v resoru nacionalističnega ministrstva za notranje posle.

Nacionalna vlada je imenovala štiri nove podtajnike.

Na kongresu francoski državnih uradnikov je odposlanec iz Savoje, Medrani, v daljšem govoru odkril, v kakih množinah tihotapijo orožje francoske komunistične organizacije iz Švice za Španijo in koliko zaslužijo pri tem nekateri uradniki.

Sedem velikih tekstilnih tovarn so zaprli v severni Franciji, zaradi česar je izgubilo delo nekaj tisoč ljudi.

Sleparije tvrde Teibl & Komp.

Ljubljana, 10. februarja.

V dvorani št. 79 je včeraj med procesom proti tvrdki Teibl & Komp. prijetno sijalo sonce. Občinstva ni bilo mnogo, pač pa zastopnik finančne kontrole in mnogi vsakdanji gosti dvorane. Mnoge je zanimalo, kako je ta Teiblova sleparska afera prišla na dan. Situacija je bila taka. Ljubljanski trgovci s sladkorjem na debelo, ki so organizirani v dveh skupinah, so se silno čudili, da ne morejo na Gorenjsko prodati niti 100 kg sladkorja. Vlada velika konkurenca med državnimi sladkornimi tovarnami in privatnimi. Ljubljanski trgovci so se na vse strani pritoževali, naposled so se obrnili na ljubljansko policijo s prošnjo, da naj zadevo preišče in da je najbrž Teibl v zvezi z vsemi kupčijami, kjer je bil sladkor ponujen po prav nizkih cenah. Pol. komisarju g. Lovrenčiču je bila poverjena naloga, da uvede poizvedbe in dožene poslovanje Josipa Teibla. Zadeva je bila kmalu razčiščena in razkriti vsi Teiblovi triki.

Delno Teiblovo priznanje

Mali senat so tvorili kot predsednik s. o. s. g. Fran Kovač, kot sodnik g. Ivan Kralj in Rajko Lederhas. Javno obtožbo je, kakor omenjeno, zastopal drž. tožilec dr. Julij Fellahar. Oba obtožena pa je branil odvetnik dr. Maček. Čitanje obtožnice je trajalo dobro uro, nakar je sledilo zasliševanje obeh obtožencev, ki je trajalo od 10 dopoldne tja do 14.30.

Predsednik: »Razpravljali bomo točko za točko po obtožnici. Ali se sploh čutite krivega? Obtoženec, ki je prišel v dvorano v svetlosivi poletni obleki, se je dvignil in izjavil: »Sem kriv le deloma, ne pa v toliki meri, kakor me obtožuje obtožnica.«

K razpravi je bila pozvana sodna strojepliska, ki ji je g. predsednik sproti narekoval v mnogih točkah si močno nasprotujoče izpovedbe.

Taina oseba na Belju

Obtoženec je nato na predsedniškovo vprašanje pripovedoval, kako je začel s sladkornimi kupčijami. Navedel je, da je bil v zvezi z nekim višjim funkcionarjem na Belju, kar pa je zelo dvomljivo. To je tudi drž. tožilec v svojem končnem govoru posebno poudarjal. Obtoženec se je v Belgradu seznanil z Blatnikovo, ki sta zapustila prestolnico in se naselila pri Blatnikovi materi v Trbovljah. Kakor je ljubljanska policija ugotovila, sta bila oba takrat zelo siromašna, brez sredstev in v breme Blatnikovih. Teibl se je seznanil z neko gospodično na Gorenjskem. Jeseni 1936 je napravil prvi ponudbi za dobavo sladkorja trgovki Kušanovi v Ljubljani po Ljudmili Potocnikovi iz Kropce in trgovcu Kopčaverju v Selcah. Zahteval je naplació 20.000 din od vagona pod pogojem, da denar vrne, ako se dobava ne izvrši. Predsednik: »Ali ste res sladkor imeli na razpolago? Obtoženec: »Pol vagona iz Belja!« — »Belje pa pravi, da ni imelo z vami prav nikakega posla.« — »Imel sem zveze!«

Predsednik: »Kdo je bil dotični gospod?« Obtoženec: »Ne morem povedati. Bil je dotičnik višji funkcionar uprave. Sladkor je bil nezatržarjen. Ponudil sem ga po 7—9 din kg.«

Obtoženec se je nato izgovarjal, da je moral vagon vrniti nazaj v Belje, ker je bil naznanjen finančni oblasti. Predsednik: »Zakaj niste dobavili sladkorja Kušanovi?« — »Zaradi preiskave. Moral sem osebno obvestiti zaupnika in smo prenehali z dobavami sredi novembra.« V svojem dolgem zagovoru, ki je trajal od 10—12.30 je obtoženec prišel mnogokrat v navzkrižje in se zapletal. Predsednik: »Na kakšen način je prišlo pol vagona sladkorja v Ljubljano? Obtoženec: »Na moje ime po železnici. Kako, ne povem. To je naša stvar.«

Sladkor deklariran za moko

V nadaljnjem zasliševanju je vprašal branilec dr. Maček: »Kako je bil sladkor deklariran? Obtoženec brez pomisleka:

»Vagon je bil deklariran za moko. Sladkor je izviral iz Belja. Več ne morem povedati.« Predsednik, videč, kako je skušal obtoženec sodnike pretentati, odločno:

»Ali nas hočete prevariti tako kot one trgovce. Dokažite svojo nekrivdo ali pa priznajte, kar bo bolje za vas. Trdite, da niste imeli pri kupčijah prevarnega namena!«

Obtoženec je bil tudi obtožen, da je ponaredil pisma sladkorne tovarne Belje in jih odposlal na naročnike sladkorja, da bi tako zavlekel dobavo. Predsednik: »Ali ste ponaredili pisma? Obtoženec: »Nobenega pisma nisem ponaredil.«

Dvorni dobavitelji

Obtoženec je pri mnogih trgovcih z moko in deželnimi pridelki nastopal tudi kot dvorni dobavitelj, kot upravnik dvora na Bledu in oskrbnih graščine Brdo. Pri trgovcih Avguštinu in Gorjancu se je oglašil in ju nagovarjal, da bi dobavljala moko, mast in krompir kar na vagona za dvor. Pri tem pa ju je nagovarjal, da bi mu dala kako nagrado in provizijo. Trgovci Avguštin in Škofji Loki z njim ni napravil nobene kupčije. Trgovci Gorjanci v Kranju pa je bil previden. Jeseni 1936 je prišel obtoženec k Gorjancu in mu sporočil, da je dvor sprejel njegovo najnižjo ponudbo za dobavo 2 vagonov moke in 1 vagona krompirja. Neki terek je prišel pred Gorjančev trgovski s 3 tovornimi avtomobili, da bi naložil moko za dvor. Izgovarjal se je, da je vzel civilne avtomobile, ker so vojaški zaposleni. Naložili so na avto moko, ki jo je odpeljal Gorjancu pa se je obtoženec nastop zdel sumljiv. Tudi drugim je bilo čudno, kako more dvorni upravnik tako postopati. Ker je videl Teibla, da ga ljudje opazujejo in da se tudi kranjski orožniki zanj zanimajo, jo je odkuril. V Lescah pa so orožniki ustavili z moko natovorjeni avto. Izkazalo se je, da je bil to lažni dvorni dobavitelj in upravnik. Teibl je vse priznal.

Teibl išče kompanjona

Teibl je iz Trbovlj, kjer je stanoval, inšerial v ljubljanskem »Jutru«, da išče skladišnika s kavčico. Resnično je prejel 4 ponudbe, sam pa je pozneje napram čevljarstvu pomočniku Ignacij Šebeniku trdil, da je prejel 50 ponudb, in da mu je on najspodobnejši, kajti za dvorno skladišče na Bledu mora biti človek zdrav, vesten in diskreten. S Šebenikom je vodil pri »Mikliču« dolge razgovore in pogajanja. Zahteval je od njega kavčico 10.000 din. Blatnikova, ki je pri raznih kupčijah nastopala tudi kot gospa Teibl ali pa direktorica Weber iz Belja, se je Šebeniku predstavila kot »dama« z Bleda. Blatnikova je sploh igrala čudovito vlo-

go. Nekomu se je predstavila: »gospa direktorica Taj—« in hitro je snedla nadaljnji zlog.

Predsednik: »Zakaj ste rahili kavčico? Obtoženec naivno: »Nisem ga hotel prevariti. Nameral sem ga sprejeti v družbo kot finančerja in kompanjona.« Šebenik ni bil sprejet, ker je omenil, da ima denar naložen pri Poštni hranilnici. Na zadevno predsedniškovo vprašanje je naposled obtoženec izjavil:

»Za upravnika dvora sem se zato izdal, da maskiram svoje namene, da ne izdam našega poslovanja.« Tu je priznal, da je ponaredil pismo dvora.

Za 40.000 din opeharjen

Obtoženec Teibl je jeseni 1936 prišel k trgovcu Dragotinu Pircu v Lescah. Tu se mu je posrečila kupčija za dobavo moke št. 0. Sklep je bil, da mu dobavi 3 vagona moke po 20—25 par ceneje in do 3000 kg masti po 2 din ceneje od dnevnih cen. Pirc mu je plačal na račun kar 40.000 din. Obtoženec je sedaj trdil: »Ponudil sem mu sladkor, ne moko in mast. V Stozicah sem imel hišno preiskavo, pa dobave nisem mogel izvršiti pravočasno. Poslal sem mu 300 kg sladkorja. Pri Verliču sem kupil 100 kg sladkorja.« Obtoženec pa si je nato izmislil »novo kombinacijo«. Da bi na kak način poravnal zadevo, je Pircu ponudil kokain, ki da se v Italiji dobro proda. Pa ni prišlo do nobenega sklepa.

Drž. tožilec: »Takoj umaknem proti vam obtožnico, ko mi dokažete, da ste v Sloveniji dobavili le 1 kg sladkorja iz beljske tovarne!«

Obtoženec je skušal oslepariti tudi trgovca Šoperja v Hrastniku, ki pa je bil previden.

Posrečena kokainska kupčija

Jozef Teibl je povsod tipal okrog, kje bi dobil še kako novo žrtev. Aprila in maja je staknil v Šiški Andreja Lombarja, s katerim je začel pogajanja najprej za sladkor, nato pa za kokain. Obtoženec je vztrajal, da je res prodal mnogim trgovcem sladkor iz Belja. Na zadevno vprašanje je odvrnil:

»Imena trgovcev, ki sem jim res prodal sladkor, ne navedem. To je moja poslovna stvar!« Drž. tožilec: »Zakaj ne, če so bile poslane kupčije? Branilec: »Zakaj? Kdor drugim jamo kopije, sam vanjo pade.« Drž. tožilec: »Bo pa za nje 10 let sedel.« Branilec: »Tudi taki ljudje imajo svojo čast.« Obtoženec: »Kar je Andrašič v Kranju dobil nezatržarjenega sladkorja, bi moral biti ta obojen najmanj na dvajset let.«

Glede pogovora z Lombarjem o dobavi sladkorja in kokaina je naposled obtoženec pripomnil: »Stari Lombar mi je, ko se je skesal, dejal, da ima hišo, da naj se obrnem na hčerko, ker je specialistinja za take posle.«

Teibl je nato vodil razgovore s hčerko Mihaelo Lombarjevo. Predsednik: »Kako je bilo glede kokaina? Obtoženec tu prav prostodušno: »Vse priznam v celotnem obsegu, kakor navaja obtožnica. Priznam, da sem 11. maja prejel 15.000 dinarjev za sladkor, 18. maja lani pa 44.000 din za kokain.« Predsednik: »Je bil kokain pristen?« Teibl: »Ne.« — »Iz česa sta ga napravili?« — »Teibl ležerno: »Iz salicila in grenke soli.« Tu naj omenimo, da mu je pri mešanju pomagala Blatnikova. Zmes pa je bila tako spretno pona-

rejena, da je neki lekarnar, ki je mešanico preiskal, podal »strokovno mnenje«, da je ta zmes iz novokaina in kokaina.

Blatnikova vse zanika

Ob 12.30 je bilo končano zasliševanje Teibla, nato se je dvignila Vincencijeva Blatnikova, falše Vincencija Teiblova ali ravnateljica Veber. Vsa njej očitana dejanja je odločno zanimala. Nikjer se ni vmešavala v Teiblove posle, za te se ni zanimala. Mihaelo Lombarjevo je celo odpodila s stanovanja in ji prepovedala pristop. Neki prijateljci v zaporu je govorila o nekem zakonanem zakladu pri Škofji Loki, ki ga noč in dan čuvajo detektivji, da ga ne bi s Teiblom odkopala. Predsednik: »Ali ste govorili o zakonanem zakladu?« Blatnikova: »Ne!« Predsednik: »Govorili ste, da imate suho zlato!« Blatnikova vzdihujoč: »Bog se me usmilil! Nisem imela namena slepariti Lovšin in je posodil 4800 din. Vrnila jih bom, ko bom dobila denar.«

Ko je Teibl 18. maja prejel od Lombarjeve denar, sta takoj Teibl in Blatnikova zginila iz Stozice in zapustila stanovanje. Blatnikova jo je popihala v Zagreb, kjer se je policijsko prijavila pod »Intiharje, Teibl pa je odšel v Kropo. Mihaela Lombarjeva pa je bila izborna detektiv. Skupno z Gvidom Korošcem sta jo iztaknila čez teden dni na zagrebški policiji. Pa bila bi kmalu oba aretirana. Blatnikova se je znala na zvit način izmuzniti. Odpotovala je dozdnevno v Laško, peljala pa se je v Maribor, tu je bila aretirana Teibla so orožniki prijeli v Selcah.

Ob 14.30 je bila razprava prekinjena in se je nadaljevala ob 16.

Vse priče so oba pokopale

Zasliševanje 17 k razpravi vabljenih prič je trajalo tja do 22 ponoči. Mestoma je bilo zelo veselo, obtožena pa sta se napram pričam krčevito branila. Blatnikova jih je nesramno hruhlila, Teibl pa je za vse zahteval prisego, hotel je najbrž nagajati iz same zlobnosti. Pol. komisar Lovrenčič je pojasnil, kako je oba obtožena mirno zasliševal Kopčaver Fran in Ivan sta točno navedla vse okoliščine, kako je bila kupčija sklenjena s Teiblom za dobavo sladkorja. Teibl je prejel naplació 20.000 din. Pozneje je vrnil 10.300 din, to na pritisk neke gospodične.

Kardinalovo pismo

Zaslišana je bila tudi gospodična, ki je gojila razmerje do Teibla, ki ji je resno zatrijeval, da jo takoj poroči, kakor hitro bo razvezana v Rimu poroka s prvo ženo Teibl ji je zatrijeval, da je zadevo izročil duhovskemu sodišču. Baje se je z avtom, kakor je to obljubil gospodični, odpeljal sam v Rim do kardinala Manettija. Priča je dobila pozneje po pošti dekret papeškega sodišča, pisan v italijanskem jeziku. Zraven je bil slovenski prevod. Dekret zahteva, da mora Teibl predložiti še nekatere dokumente. Pismo je bilo napisano na prav navadnem kancljskem papirju. Dekret je bil ponarejen. To je Teibl tudi priznal.

Tudi druge priče so Teibla močno obremenjevale. Priča Avguštin iz Škofje Loke je napravil na sodnike apel:

Gospodje! Prosil bi, da bi ga prav ostro sodili, to v svarilo proti takim sleparim, ki jim naše slovensko ljudstvo vedno naseda.«

Od 22.30—1.15 so trajali govori državnega tožila in branila. Predsednik je nato objavil: Sotba bo razglašena danes, v četrtek, ob štirih popoldne.

Objava OUZD

Stari in onemogli delavci bodo mogli svoje pravice iz zavarovanja za onemoglost, starost in smrt uveljavljati samo ona obdobja zaposelnosti, za katera so bili prispevki dejansko plačani.

Ako prispevki niso plačani, po določbah zakona o zavarovanju delavcev, pravice do starostnega in invalidnega zavarovanja niso pridobljene. (§ 68. zak. o zavar. delavcev.)

Delodajalci se morajo te važne socialne in moralne odgovornosti stalno zavedati.

Alkohol - morilec

Maribor, 9. febr.

V Zgor. Voličini v mariborski okolici se je pripetil žalosten primer smrti, katero je zakrivil alkohol. Posestnik Franc Hraštnik je bil kljub svojim 33 letom močno vdan alkoholu. Večkrat se je tako opil, da je obležal kar sredi ceste. V ponedeljek se je Hraštnik zopet podal v svojo klet, v kateri ima vino. Popil je najprej dve ročki po 2 litra kar v kleti, eno ročko pa je odnesel s seboj domov. Komaj je prišel na dom, že ga je začelo zopet žejati, pa je še ta dva litra, ki ju je prinesel v ročki, skoraj na dušek izpil. Močno pijan se je potem odzibal iz hiše na vas, hodil je okrog sosedov ter kričal, kakor je bila že njegova navada. Končno pa se je obrnil zopet proti domu, pa je pred hišo omahnil ter obležal na tleh. Sosedje so ga videli, vendar se ga niso upali dvigniti ter spraviti v hišo, ker so imeli že poprej z njim slabe izkušnje. Hraštnik je bil namreč zelo nasilen in v pijanem stanju nevaren človek. Zaradi tega so ga pustili kar ležati, misleč, da se bo streznil ter sam šel domov. Ko pa je le predlog ležal ter se je že začela delati noč, so ga šli pogledat, pa so prestrašeni ugotovili, da je že mrtev ter mrzel. Ubil ga je alkohol, da je umrl zadet od možganske kapi. Bil je vdovec ter je zapustil tri nepreskrbljene otroke, za katere pa so že poprej zaradi njegovega pijanstva morali skrbeti dobri ljudje.

Vremensko poročilo

Rateče-Planica: —10, sončno, mirno, 90 cm snega, pršič, skakalnica uporabljiva.

Bled: —7, sončno, mirno, 23 cm snega, sren, drsališče na jezeru uporabljiva.

Pokljuka: —7, sončno, mirno, 50 cm pršiča na 110 cm podlage.

Komna: —8, sončno, 15 cm pršiča na 200 cm podlage.

Erjavčeva koča na Vršču: —9, sončno, mirno, 120 cm snega, srež.

Vel. Planina: —8, sončno, mirno, 150 cm snega, po robovih spihan.

Gorjše: —6, sončno, mirno, 70 cm snega, 5 do 10 cm pršiča na obojni strani, sreža na prisojni.

Sv. Križ nad Jesenicami: —6, sončno, mirno, 50 cm snega, srež.

Jezerško: —2, sončno, mirno, 15 cm pršiča na 25 cm podlage.

Polovična vožnja za

zborovan a kulturnih društev

Po novem členu 28 a splošnega pravilnika o voznih in prevoznih udodnostih z dne 4. julija 1936, ki je objavljen v Službenem listu banske uprave dravske banovine št. 9-58 z dne 29. jan. 1938, morejo dovoljevati žel. direktorije za letne skupščine kulturnih, znanstvenih, človekoljubnih, telovadnih in športnih društev 50% popust voznih cen. Ta popust morejo uživati samo člani dotičnega društva, ki morajo imeti društveni članski list s fotografijo, za odobritev vozne udodnosti je treba, da vloži društvo, katero se po svojih pravihli smatra kot kulturno, znanstveno, človekoljubno, telovadno ali športno, pri železniški direktoriji prošnjo najkasneje 15 dni pred letno skupščino, navede dan in kraj letne skupščine ter če se bodo te udeležili tudi člani iz območja drugih železniških direktorij.

Društvo si samo preskrbi in priloži prošnji odgovarjajoče število legitimacij za kupovanje železniške vozne karte po vzorcu 3 železniške potniške tarife del II (vzorec je na vpogled pri vsaki žel. postaji), katere bo železniška direktorija žigosane s svojim kontrolnim žigom vrnila obenem z rešitvijo društvu, da jih to potem pred nastopom vožnje na skurščino izroči udeležnikom, ker jih morajo že pri vožnji na skupščino pustiti žigosati pri potniški blagajni.

Prošnjam, bi bi ne bile vložene najkasneje 15 dni pred vršitvijo skupščine, ali da bi vozne udodnosti uživali tudi udeležniki, ki nimajo društvene legitimacije, žel. direktorije ne morejo ugoditi.

Velesejem v Budimpešti. Informacijski odsek Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine v Belgradu obvešča, da so se madžarski uvozniki na lanskoletnem velesejmu v Budimpešti zanimali za uvoz naslednjega jugoslovanskega blaga: alkohol, kalcijev acetat, volna, kozja in kravja dlaka, vosek, gradbeni les, jabolka, kože, sadne konzerve, kalcijev karbid, zdravilna zelišča, železniški praži, zobotrebi, vinski sodi, med in drugo.

Naša trgovina z Belgijo in pogoji za njeno povečanje. O tem vprašanju bo predavanje v prtilčni dvorani Zbornice TOI (Beethovnova ulica št. 10) v petek, dne 11. t. m., ob 15. Predaval bo tajnik jugoslovanskega odbora za pospeševanje gospodarskih odnosov z Belgijo g. A. Kovačević. Po predavanju bo diskusija. Predavatelj bo z informacijami in nasveti na razpolago vsem zainteresiranim. Vabljeni so vsi, ki se zanimajo za gospodarske prilike v Belgiji, odnosno za navezovanje gospodarskih stikov z belgijskimi tvrdkami.

Izpred obrtnega sodišča

Brezplačen dopust ali odpust!

Marjan je bil od junija dalje delavec pri gradbeniku, imel je po 3.25 din od ure. Dne 5. septembra mu je gradbenik rekel, da sedaj nima dela in da naj počaka nekaj dni. Marjan je hodil od časa do časa povpraševati za delo, pa ga ni dobil, čeprav je gradbenik dne 10. oktobra prevzel gradnjo novega poslopja, kjer je zaposlil nekaj novih delavcev. Marjan je dal pozvati gradbenika k sodišču v poskus poravnave; gradbenik je izjavil, da sprejme Marjana nazaj in lahko takoj nastopi delo; Marjan je to ponudbo odklonil. Na to je sledila tožba, v kateri je Marjan zahteval odškodnino za 14 dnevno odpovedno dobo.

Prvo sodišče je tožbeni zahtevek zavrnilo z utemeljitvijo, da je bil Marjan sporazumno na brezplačen dopust; ker pa pri poskusu poravnave ni hotel sprejeti ponujane mu dela, se

smatra, da je prostovoljno zapustil delo, za kar mu ne gre nikaka odškodnina.

Prizivno sodišče pa je Marjanu priznalo odškodnino za 14 dni. Pri tem je izreklo, da je bil Marjan do 10. oktobra sporazumno na brezplačen dopust, ker toženeč baje ni imel dela. Ko pa je toženeč dne 10. oktobra pričel graditi novo stavbo in pri njej zaposlil celo take delavce, ki prej niso bili pri njem na delu, je bila njegova dolžnost, da bi bil v prvi vrsti poklican Marjana nazaj. Po 10. oktobra ni bilo treba Marjanu več prositi za delo; ker se je s tem dnem opravljeno smatral za odpuščenega. Zato tudi na dan poskusa poravnave dne 21. oktobra ni bil več dolžan sprejeti delo, ker je bil že najmanj 10. oktobra odpuščen. V enakem položaju so bili še trije drugi delavci; toda ti so pri poskusu poravnave sprejeli ponudeno delo in so delali, dokler ni nastopil hud mraz; če je pa tudi Marjan imel toliko časa drugje delo, nam ni znano.

KINO SLOGA

TELEFON 27-30

Danes premiera velikega zabavnega vefilma TRANSATLANTIK

po poznani noveli „HOTEL NA VODI“ in po gledališkem komadu „SPIEL AM BORD“ od pisatelja Axela Iverssa.

V glavni vlogi: VIKTOR DE KOWA, SUSI LANNER in ALFRED ABEL.

DOPOLNILNI PROGRAM

ČUDEŽNI KONJ

Vesela in smehopolna burka

Kamniški „viseči vrtovi“

V starem veku so sloveli čudoviti viseči vrtovi kraljice Semiramide, ki si je pač lahko izmisljala vse mogoče, da si je napravila življenje prijetejšje. Kamničani, ki so znani kot veliki saljivci, radi pretiravajo, kadar hočejo poudariti kakšno posebnost svojega lepega mesta. Tako so tudi vrtove na skalnem pobočju nekdanjega Smoletovega gradiča nazvali »viseče vrtove« in gledajo na nje kot na neko posebnost. Ti vrtovi sicer niso nobena konkurenca onim čudovitim vrtovom kraljice Semiramide in se tudi ni treba bati, da bi jih kdo proglasil za deveto čudo sveta, vendar pa imajo Kamničani pripravljen drzen načrt, ki naj bi jim pripomogel do slave in priznanja.

Kaj so vstvari ti viseči vrtovi? Nad novim kamniškim postajališčem Kamnik-mesto se dviga na izredno lepi razgledni točki Smoletov gra-

Pedagoški tečaj za starše v Kranju

V decembru je bil na Viču pedagoški tečaj za starše. Obiskani je bil nad vse pričakovanje dobro, saj je poslušal predavanja povprečno 114 mater in očetov. Na povabilo društva »Sola in dome« v Kranju je Pedagoško društvo v Ljubljani priredilo tak pedagoški tečaj tudi v Kranju. Prva predavanja so bila že 21. januarja. V petek, 11. februarja, bosta zopet dve predavanji. O naravnosti vzgoji otroka in mladine bo predaval g. Jože Pahor, o vzgojni važnosti okolja pa bo govoril g. prof. Čopić.

Prostore za tečaj, kakor tudi stroške za predavatelje je preskrbelo društvo »Sola in dome«. Zeleti bi bilo, da bi tudi ljubljanska občina v bodoče dala Pedagoškemu društvu za predavanja šolske prostore brezplačno v uporabo. Saj vendar delo, ki ga opravlja Pedagoško društvo, ni pridobitno.

Natečaj

Zveza za tujski promet v Ljubljani in Tujsko-prometna zveza v Mariboru razpisujeta nagradni natečaj za osnutek tujsko-prometnega propagandnega lepaka za Slovenijo, ki bi naj v privlačni obliki pravilno karakteriziral Slovenijo kot tujsko-prometno pokrajino. Razpisujejo se tri nagrade v skupnem znesku 5000 din. in sicer: I. nagrada 2500 dinarjev, II. nagrada 1500 din in III. nagrada 1000 dinarjev. Z geslom opremljeni osnutki se morajo predati odnosno vposlati najkasneje do 15. marca na naslov Zveze za tujski promet, Ljubljana, Tyrševa cesta 1b-III, ali Tujsko-prometne zveze, Maribor, Trg Svobode — Grad. Posebni pogoji in podrobni pogoji za ta natečaj so interesentom na razpolago v vseh poslovalnicah »Putnika«.

Od tu in tam

Finančni odbor Narodne skupščine je že predložil obe svoji poročili plenumu skupščine. Poročilo večine odbora odobrava proračun, dočim predlaga poročilo manjšine — kakor običajno —, da skupščina proračun odkloni, češ da ni v skladu z gospodarsko in davčno močjo prebivalstva. Poročevalci večine bodo dr. Časlav Nikitović, dr. Jure Koce in Branko Todorović, od manjšine pa Ivan Mohorič ter Milivoje Perić.

13 novih poslancev bo prišlo že na prvo zasedanje skupščine. Osem poslancev je bilo namreč pri zadnjih senatnih volitvah izvoljenih za senatorje, štirje so umrli, eden pa je bil imenovan za bana vrbske banovine. Verifikacijski odbor skupščine je vsem namestnikom že odobril mandate.

Dva cigana so temeljito pretepli vaščani iz vasi Straža pri Beli Cerki, ker so bili prepričani, da sta onadva »vampirja«, ki ponoči strašita ljudi, zlasti žene in otroke. Pred dobrim mesecem je v vasi umrl cigan Jurij Stan. Cigani so mu priredili svečan pogreb. Že nekaj dni potem pa so začeli ljudje v vasi govoriti, da je tega in onega ponoči prestrašil »vampir«. Vsi so bili prepričani, da je bil to duh pokojnega cigana. Pa sta se našla dva cigana, Milan in Peter Skalu, ki sta se v gostilni napila in blebetala, da sta onadva »vampirja«. Ni bilo treba mnogo govoriti, ko so se že zbrali vaščani in ju začeli pretepati. Pestni niso poznale milosti, oba cigana so prepeljali v bolnišnico v nezavestnem stanju.

Zaradi enega samega dinarika je Vinkovčan Josip Utrini ubil svojega prijatelja, Govedaroviča. Utrini sta v kavarni igrala biljard. Zaradi enega dinarja pa sta se sprla. Beseda je dala besedo, dokler si junaka nista zavihala rokavov in se udarila zares. Za trenutek se je Ugrin izmuznil iz zagate in stekel ven po poleno. Ko se je z njim vrnil, je zamahnil in razbil nasprotniku glavo. Govedarji je obledel na mestu mrtve.

13.779.000 dinarjev so plačali kmetje v vsej državi na račun svojih dolgov Privilegirani agrarni banki v mesecu januarju. Vsega skupaj so do sedaj vplačali že 145.434.000 dinarjev. Od tega odpade na ozemlje ljubljanske podružnice banke 31.299.000 dinarjev, na ozemlje zagrebške podružnice 27.670.000 dinarjev, na področje beograjske podružnice pa 77.421.000 dinarjev.

Za 4.966.000 nemških mark lesa bodo lahko v prvem tromesečju izvozili naši trgovci v Nemčijo. Pred nekaj dnevi je komisija svoje delo stalna jugoslovansko-nemška komisija za ureditve kontingentov lesa in določila višino zneskov, za katere se smejo v tem razdobju izvažati posamezne vrste lesa.

V noči od ponedeljka na torek je v Zagrebu zgorela delavnica mizarstva mojstra Jakoba Pavline, ki je zagrebški podžupan in banovinski svetnik, pri zadnjih senatnih volitvah pa je nastopil kot namestnik ministra Letice na listi JRZ. Goreti je začelo sredi noči. Bliznji prebivalci so videli nekoga, ki se je spizlal na podstrešje delavnice in skladišča in vrgel steklenico bencina v notranjost. Zatem je bencin, ki se je razlil, še prižgal. Preden so prihiteli gasilci, je ogenj že opravičil svoje, tako, da trpi lastnik škodo za 400.000 dinarjev, ki so pa kriti z zavarovalnico. Policija je trdno prepričana, da je bil požar podtaknjen prav zato, ker je Pavlina imel korajžo nastopiti na listi JRZ.

Na osem let in dva meseca robije je obsodilo niško sodišče bivšega davčnega eksekutorja v Nišu Čedomirja Milosavljeviča, ker je okradel davčno upravo za težke tisočake. Sodišče ni sodilo milostno, saj je tudi njegovega pomagača poslalo za sedem let za mreže jetnišnice.

Leč se je na jezeru Kozjak v Plitvicah udri pod sankami, v katerih so se trije kmetje peljali preko jezera. Kmetje so na enem koncu jezera nakopali nekaj peska, ga naložili na sanke in hoteli po najkrajši poti preko zamrznjenega jezera prepeljati na dom. Ko so pa prišli do srede jezera, se je led nenadoma udrl, da so se vsi trije v hipu znašli v ledeno mrzli vodi. Po naporni in obupni borbi se jim je posrečilo izvreči se spet na led in se rešiti.

Ljudska univerza v Ljubljani bo imela drveni redni občni zbor, ki se bo vršil ob 18. na državni dvorazredni trgovski šoli, Gregorčičeva ulica. — Člani vabljeni.

O aperturi 36.000 švofarjev iz naše države in iz Madžarske, ki se vsi potočujejo za velikansko deščino vdove Henrijete Gareti, ki je pred leti umrla v Filadelfiji, smo že poročali. Med drugimi imata velike upe na delež v znesku 900.000 dinarjev tudi brata Ludvik in Jovan Adamy iz Banata. Eden od njiju je že odpotoval v Filadelfijo, ker bo pred tamkajšnjim sodiščem v kratkem razprava o razdelitvi dedščine.

Za eno milijardo in 133 milijonov dinarjev lesa vseh vrst smo izvozili lani iz naše države. Po teži ga je bilo 1.208.004 ton. Če primerjamo lanski izvoz s predlanskim, vidimo, da se je povečal po vrednosti za 73%, po teži pa za 88%. Največ lesa je šlo v Italijo, zatem v Anglijo, potem v Nemčijo, v Madžarsko, Grčijo, Nizozemsko, Argentino, Egipt, Avstrijo, Belgijo, Alžir, Maroko, Tunis in še drugam. Pri tem je potrebno poudariti dejstvo, da si je naš les ne samo obdržal vse tiste trge, ki jih je imel pred dobo sankcij, temveč si je pridobil nova tržišča, zlasti v Angliji. V Italiji pa je spet zasedel tisto mesto, kakor ga je imel pred sankcijami.

Strašna železniška nesreča se je zgodila preteklo noč na poti med Vrpoljem in Perkovičem blizu Slavonskega Bрода. Stjepan Vukačević in Franjo Vukačević sta v bližini vasi veseljačila. Zvečer pa sta šla na vlak, ne da bi kupila vozne karte. Misli sta, da ju zaradi kratke vožnje sprevodnik sploh ne bo dobil. Toda pol kilometra pred Perkovičem je prišel sprevodnik, ki sta se mu mladeniča izognila na ta način, da sta naglo odprla vrata vagona in poskakala ven, čeprav nista vedela, kakšen je teren ob progi. Stjepan je priletel na kilometrski kamen in si razbil glavo, Franjo pa je padel tako nesrečno, da je odnesel izredno težke notranje poškodbe. Prvega so prepeljali v mrtvašnico, drugega pa nezvestnega v bolnišnico.

Svojega ljubčka je umorila 18letna Mara Kolić iz Dračeva pri Sibeniku. Stojan Zekić je bil že oženjen ter je imel enega otroka. Pred leti mu je zbolela žena na neozdravljivi bolezn, narkar se je Zekić začel shajati z Mara Kolićevno in ji nazadnje objubil, da jo bo poročil, čim mu žena umre. Toda vse te račune je prekrizala Zekićeva žena, ki je težko bolezen vendarle prebolela. Posledica je bila, da je Zekić Mara zapustil. Užaljena Mara je sklenila maščevati se. Ko se ji je ponudila prilika, je z nožem napadla Zekića in mu prizadejala več smrtnih ran.

Ne pozabite!

V gl. vlogi najboljši francoski komik LUCIEN BARROUX
Predstave ob 16. 19. 15 in 21.15

Še danes si morate ogledati duhovito francosko komedijo

Paglavček

(LE MIOCHE) TELEFON 22-21

Poročilo finančnega ministra dr. Letice

„Današnji gospodarski in finančni položaj je plod premišljenega in načrtnega dela sedanje vlade“

Belgrad, 9. februarja. AA. Na današnji seji Narodne skupščine je finančni minister dr. Dušan Letica podal obširno poročilo, v katerem je med drugim poudaril:

Narodno gospodarstvo je glavna osnova državnih financ. Če je zdravo in močno, imamo najsolidnejši temelj tudi za zdrave in močnejše državne finance. Če zanemarjamo javne potrebe na račun gospodarstva brez ozira na gospodarske možnosti države, izpodkopavamo temelje državnih financ. Slabe državne finance pa morejo vedno najti zdravila v zdravem narodnem gospodarstvu, državne finance pa se tudi takrat, kadar se zde, da so trdne, morajo hitro porušiti, če slone na slabem gospodarstvu. Teh političnih gospodarstvenih resnic se je držala finančna politika v naši državi zadnja tri leta. V tem smislu smo izvajali vse potrebne gospodarske in finančne ukrepe v težko obojelem narodnem gospodarstvu, ker smo našli bolne javne finance.

Prva skrb

Ne smemo se bati visokih proračunov, če so ti posledica gospodarskih stremeljenj in kadar se gibljejo v mejah teh stremeljenj brez škode za njegov gospodarski razvoj. Nasprotno, v njih moramo gledati občutljiv instrument krepkejših gospodarskih delavnosti. Naš današnji gospodarski in finančni položaj je plod premišljenega in načrtnega dela kraljevske vlade, ki je tudi znala upoštevati gospodarske činitelje, jih okrepiti in izkoristiti do vsakega za splošen dobrobit, nevedčnosti pa je znala odstraniti. V mučnem položaju, ki je nastal po letu 1934, je bilo treba hitro in odločno priskočiti na pomoč tam, kjer je bil položaj najtežji. Treba je bilo olajšati predvsem najtežja bremena. Gospodarsko najbolj neizdržljiv del našega narodnega organizma je bil kmet, zato je kraljevska vlada v prvi vrsti njemu posvetila svojo pozornost ter mu najprej znižala davke. V poznejši dobi je prišlo tudi ozdravljenje njegovih zasebnih dolgov. Na ta način sta bili dve kmetki bremen, eno javno, davčno, drugo pa zasebno, dolg, občutno zmanjšani. Z mobilizacijo kapitala preko državnih bank je dala kraljevska vlada materialno osnovo svoj politiki javnih del. S tem je dosegla, da je dobilo zaposlitev veliko število doslej nezaposlenih in rešila na sto in sto tisočev družin, ki niso imele možnosti, da bi s svojim delom kaj zaslužile. Posledica vsega tega je, da vidimo danes 80% našega ljudstva zaposlenega v poljedelskem in živilno-narejskem gospodarstvu in da je vse to ljudstvo dober kupec.

Davčna politika

Poleg te prve skrbi, da se dvignejo naše vasi in da se dvigne naš kmetički človek, smo začeli na splošno z novo svobodnejšo davčno politiko glede razredov in glede plačevanja teh davkov. Zgrudili smo mnogo fiktivnih verig, ki so držale gospodarstvo in našega gospodarskega človeka. Spominimo se samo na obvezno izdajanje računov in slovitega paragrafa 7. Davčne olajšave malim obrtnikom in trgovcem so bile ozdravljene. V mejah možnosti so bila znižana tudi bremena dolžnikov pri Državni hipotekarni banki. Odstopke obveznega dajanja izvoznih deviz Narodni banki se je nekajkrat znižal. Prav pred kratkim se je znižal tretjič, tako da danes znaša 25. Davek in cene motornih pogonskih sredstev se je znatno znižal in s padcem uvoznih in prometnih dajatev je omogočen hitrejši tempo motorizacije države.

Milijarda dinarjev, ki se je zljila preko državne blagajne v narodno gospodarstvo, je poživila in prestrojila skoraj ves naš gospodarski organizem in ga sprovedla v življenje, državni blagajni

pa je povrnila gotovo zaupanje. Ker smatram, da faza gospodarske sanacije še ni končana, se kraljevska vlada vzdržuje vsakih pozivov na davčne obveznike v zvezi s pokritjem proračunskih potreb. Vsekakor je pomembno to, da pri reševanju težkega vprašanja sanacije kmetičkih dolgov nismo pričeli pritiskati z novimi direktnimi davki, niti niso bile te dajatve prikrite s pomočjo valutnih manipulacij. Davčna obremenitev je ostala nedotaknjena, prav tako je ostal nedotaknjen dinar in je obdržal svojo vrednost, kar je pa še posebno značilno s prevzetjem 900 milijonov kmetičkih dolgov na breme države. Državni dolg ni zrastel niti za en dinar, ker smo z večjo finančno transakcijo na drugi strani razdoličili državo za večjo vsoto, kakor pa znaša vrednost prevzetega kmetičkega dolga.

Finančne osnove novega proračuna

V nadaljnjem svojem govoru je finančni minister podal glavne finančne osnove, na katerih je izdelan proračunski predlog za leto 1938-39. Poudaril je občuten dvig cen raznim kmetičkim pridelkom, večjo zaposlitev v zadnjih letih, zboljšanje razmer v kmetičkem gospodarstvu, v obrtništvu, v industriji, omenil, kako se ustanavljajo vedno nove trgovske in obrtniške obratovalnice, kako se je poživilo bankarstvo, kako povečanje železniškega, rečnega in pomorskega prometa ugodno vpliva tudi na našo zunanjo trgovino itd. Poudaril je tudi, da se je poživilo zaupanje v denarne zavode in da zato občutno rastejo vloge pri njih, dalje potrebo po zavarovalnicah, omenil visoko aktivnost zunanje trgovine v zadnjem letu v primeri s prejšnjim letom, razložil stanje naših, borz, ki je tudi zelo zadovoljivo, ter posebno poudaril, kako je ugodni promet v naši zunanji trgovini vplival na povečanje prometa z devizami in valutami.

Dinar je ostal popolnoma stabilen pri tečaju 10 švicarskih centimov. Glavna deviza na našem trgu, ki služi za nabavo zlata — angleški funt — se je trajno držala pri tečaju 238 din. Trdnost dinarja je utemeljena s čvrsto tehniško postojanko Narodne banke, z ugodnim stanjem naše plačilne bilance in z urejenostjo državnih financ. Trije momentni podpirajo glavno linijo naše dosedanje valutne politike, linijo, ki se je bomo tudi v bodoče trdno držali.

Na koncu svojega govora je minister Letica razložil naše javne potrebe z ozirom na možnosti proračunskega kritja ter sklenil svoj govor takole:

Mislím, da sem vas mogoč prepričati z vsem, kar sem vam povedal, da je ta proračunski predlog iskren in odkrit. Morda je celo nekoliko preveč optimističen, toda mišljen je pošteno in pošteno je sestavljen. V njem so vračunani krediti in kritja za velik del narodnih in državnih potreb brez davčnih povečav. Vsi bi morali obžalovati, če bi se zunaj naše moči in našega dosega razmere spremenile in bi zaradi ohranitve proračunskega ravnotežja nam narokovale skrajšanje pri izvedbi teh koristnih kreditov. Sedanja proračuna izvajamo v mejah proračunskega ravnotežja in v odstotnem obsegu, v kakršnem se ni izvajal noben dosedanj proračun pri nas. Vsi želimo, da se proračunski proračunski prejemki tudi prihodnje leto res realizirajo in preliminarni krediti izrpaajo in nalože v nameravane javne potrebe. Naše narodno življenje bo v tem primeru še krepkeje zaplalo. Vlada si bo kakor doslej s svojim delovanjem v vseh smereh prizadevala, da se proračunski program državnih gnotnih potreb uresniči, vas, gospodje poslanci, pa prosim, da jo pri izvedbi te naloge podprete z odobritvijo tega proračunskega predloga.

Pomlad je pred durmi z ligo

Ljubljana, 9. februarja.

Dan za dnem izhajajo zadnje čase v beograjskem »Vremenu« izjave in prognoze znamenitih jugoslovanskih nogometašev: kako bo končalo prvenstvo v letošnjem ligaškem tekmovanju? Ta mení, da bo prvak Hašk, drugi se navdušuje za BSK, tretji daje šanse Gradjanemu. Ob koncu raznih razlag vsak od intervjuvancev napoveduje tudi končno stanje v tabeli Stari as »Moša« nas uvršča prav na rep, drugi nas postavljajo na predzadnje mesto (tam, kjer smo ostali v jesenskem delu državnega ligaškega tekmovanja), črveni Jugoslaveni s svojim Žečevićem ne morejo pozabiti, da jim je SK Ljubljana z medicinsko žlico v preveč zgovorna usta že marsikdaj porinila grenko pilulo, pa se poskušajo prav po otročje in brez utemeljitve znesti in »maščevati« nad nami: napovedujejo nam prav zadnje mesto v tabeli.

Slovenci seveda na olihov pubertetni način časopisnega maščevanja ne damo mnogo, ampak skomizgamo z rameni: češ, takih otročjih bedarij smo že vajeni. Naj godljajo kar hočejo, saj tako kažejo svojo zrelost! Skrbni pa vendarle, kaj bo z našim edinim ligaškim reprezentantom, s predstavnikom slovenskega nogometa, z SK Ljubljano! Zadnje tekme so pokazale, da je moštvo v slabi formi. Sicer je res, da so pozimi vsi periferni klubi, ki nimajo denarja ne partnerjev za močnejše tekme, v slabi formi! Vendar se izgovor na zimsko spanje ne more vleči predaleč tja v pomlad, v pričetek ligaškega tekmovanja! Od tega tekmovanja nas ločijo le še dobri trije tedni! Treba bo zdaj prav zares pošteno pljunuti v roke, da nas ne bo fatalna Concordia, prvi rival, kar za začetek vrgla s sedla!

Ko smo ogledovali potek zadnjih tekem, smo ugotovili, da bo za težje tekme halflinija v sedanji pomladi postavi še vse premalo rutinirana in nedoločna nalogi. Pupo in Slapar bosta morala na vsak način nazaj na svoji stari mesti v halfliniji. Treba bo postaviti definitivni napad in definitivno obrambo. Najvažnejše pri vsem je halflinija, ki dobro podpira ožjo obrambo in daje napadu dovolj in lepo uporabnih žog. Do jeseni pa naj bi mlade moči pridno trenirale, pa naj bi se za sezono 1938/39 postavila nova grupacija. Pomladanski del letošnjega tekmovanja pa bo vsekakor še treba »prevoziti« v jesenski rutiniranejši zasedbi!

Zdi se nam, da bo za letošnjo pomlad treba postaviti v glavnem takole moštvo: Pogotnik; Hašk ali Žitnik (po formi) — Bertonec; Slanko; Slapar (postal bi odlično krilo, pa je tudi prav dober half) — Pupa (tudi zanj ni nadomestila) — Bonceti (rutinirana moč); Tleber (Janež?) — Pepek — Lah — Voek (Tičar?) — Erber. Za spomladansko

sezono naj bi ostalo še takole pri starem, za jesen pa naj bi se takoj po zaključenem tekmovanju postavila definitivna zasedba za jesensko sezono 1938. Strokovno vodstvo je itak že ocenilo in izbralo svoje doraščajoče in razvijajoče se mlade kandidate za posamezna mesta, zato za takojšnjo postavitev moštva 1938 (v juniju) ne bo imelo preglavice!

Svetovno prvenstvo v hokeju na ledu

Jutri se začne v Pragi v novo urejenem zimskem stadionu letošnji turnir za svetovno prvenstvo v hokeju na ledu. Turnirja se udeležujejo naslednje države: Kanada, Amerika, Anglija, Švica, Nemčija, Češkoslovaška, Švedska, Avstrija, Madžarska, Poljska, Rumunija, Francija, Holandska, Letonska in Norveška.

Zanimanje za to športno panogo postaja vsako leto večje, kajti hokej na ledu je izredno hitra in lepa igra z mnogimi izpremembami in ima vedno več navdušenih pristajev. Prvi turnir za evropsko prvenstvo v hokeju na ledu beležimo že v letu 1910. Prvi evropski prvaki so bili 1. 1910 Angličani, naslednje leto Čehi, nato Belgijci, potem zopet Čehi. Za tem je prišla svetovna vojna, ki je ves šport ustavila za nekaj let. Prvo povojno prvenstvo je bilo šele 1. 1920 in so si ga priborili Čehoslovaki, in sicer v Antverpu. Naslednji dve leti so zmagovali Švedi, ki so pa morali naslov 1. 1924 prepustiti Francozom. Za njimi je prišla zopet Češkoslovaška, nato Švica, Avstrija, Švedska, zopet Češkoslovaška, in sicer celo dve leti po vrsti. Leta 1932 so v Berlinu zmagali Švedi, ki pa naslednje leto niso vzdržali proti Čehom v Pragi: 1. 1934 je bila prvak Nemčija, 1. 1935 Švica, nato Anglija, ki je evropski prvak tudi lanske leto.

Svetovno prvenstvo v hokeju na ledu pa je mnogo mlajša detuma. Prvič je bilo 1. 1920 na olimpijskih igrah v Antverpu. Tedaj so pokazali Kanadčani, kako igrajo hokej onstran luže. Bili so nesporno za 50 odstotkov boljše moštvo kot pa ostala evropska moštva. Tudi štiri leta kasneje ni bil Kanadčanom nihče kos: zmagovali so še vedno dvoštevilično. Ista sila se je pokazala tudi 1. 1928 v St. Moritzu: Kanadčani so bili še vedno prepričevalni. Leta 1932 v Ameriki so na olimpijskih igrah v Lake Placidu zopet Kanadčani odnesli zlato kolajno. Od tega leta naprej pa se vrši svetovno prvenstvo v hokeju na ledu vsako leto. Leta 1933 v Pragi: Kanada; 1. 1934 v Milano: Kanada; leta 1935 v Davosu: Kanada. Leta 1936 na olimpijskih igrah pa so bili Kanadčani prvič poraženi: svetovni

Vremensko poročilo

»Slovenskega doma«

Kraj	Barometrsko stanje	Temperatura v C°		Relativna vlažnost v %	Veter (smernost)	Padavine	
		noči	dnevi			m/m	vrsta
Ljubljana	69,3	-3,8	5,0	80	2 N	—	—
Maribor	76,8	2,9	5,9	80	7 NNW	—	—
Zagreb	77,4	-7,0	6,0	95	0	—	—
Belgrad	77,5	4,0	6,0	45	0	—	—
Sarajevo	77,9	1,0	5,0	45	0	—	—
Sušak	77,3	2,0	12,0	50	0 NE	—	—
Split	77,1	4,0	11,0	35	6 NE	—	—
Kumbar	76,9	4,0	13,0	40	0	—	—
Rab	77,1	3,0	7,0	50	0 N	—	—

Vremenska napoved: deloma oblačno vreme, topota zraka se bo nekoliko dvignila.

Splošne pripombe o poteku vremena v Ljubljani od včeraj do danes. Včeraj zjutraj je bilo do 7.15 popolnoma oblačno, nato se je polagoma jasnilo in je bilo ob 9.15 povsem jasno. Ob 14.30 se je nekoliko pooblačilo, vendar pa je bilo ves popoldan večinoma sončno in lepo vreme. Ponoči se je oblačnost povečala.

Ljubljana danes

Koledar

Danes, četrtek, 10. februarja: Školastika, dev. Jutri, petek, 11. februarja: Lur. M. B.

Nočno službo imajo lekarne: mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9, mr. Ramor, Miklošičeva c. 20, in mr. Murmayer, Sv. Petra c. 78.

Skupina bojevnikov Ljubljana - Bežigrad vabi svoje člane in prijatelje pokojnega tovariša Rilja Franceta, da se udeležijo spominske svete maše ob obletnici njegove smrti jutri, 11. t. m., ob 7 zjutraj v župni cerkvi sv. Cirila in Metoda. Člani naj se udeležijo te sv. maše z organizacijskim znakom.

PRIPRAVLJALNI TEČAJ za srednješolce, ki ga organizira Društvo brezposelnih profesojskih kandidatov, se vrši na II. dr. realni gimnaziji. Vpisovanje ob torkih, četrtnih in sobotah od pol štiri do pol petih na istem zavodu. Cena za predmet 90 din mesečno. Vpisnina 10 din. Podrobnejše informacije vsak dan od 10 do 12 v društvenem lokalu, Krakovska ulica 35. — Odbor DBPK.

Združenje jugoslovanskih inženjerjev in arhitektov - sekcija Ljubljana vabi vse, ki se zanimajo, na predavanje v četrtek, dne 10. t. m., ob 20 v mali dvorani Filharmonije na Kongresnem trgu. Predaval bo g. dr. Jože Rus o delnih cestah v Ljubljani nekdanj in danes. Predavanje bodo ponazarjale slike. Vstopnine ni.

Rokodelski oder v Ljubljani uprizori v nedeljo, 13. t. m., ob 5 popoldne mladinsko trijedanko s petjem »Pepeleka« (Desetnik in sirtica). Kdor se želi razvedriti, naj si ogleda to zanimivo igró. Starši, pripeljte svoje otroke, da se nasmejejo ob prisrčnem rajanju dvajsetih ljubkih gozdnih škrofov! Vstopnice v predprodaji v nedeljo dopoldne od 10 do 12 v društveni pisarni, Komenskega ulica 12, I. Vstopnina: sedeži I. S. II. 6 III. 4, stojšča 2 din.

Legija koroskih borcev, krajevna organizacija v Ljubljani ima svoj redni letni občni zbor v soboto, dne 12. t. m., ob 20 v društvenem prostoru v Ljubljani, Pod Skofijo 18, I. Akcija za doseg naših pravic stopa v odločilen štadij. — Strmimo naše vrste!

Na XVII. prosvetnem večeru, ki bo dne 12. t. m., ob 8 v hali dvorani Uniona, bo predaval gosp. urednik Belc Tersegav o »svetovnem vplivu židovstva«. Prav v sedanjem času rešuje evropske države vsaka seveda na svoj način judovsko vprašanje. Boji, ki se vodijo v Palestini, so tesno spojeni z naseljevanjem židov. Predavatelj nas bo seznanil z judovsko duševnostjo, pokazal zgodovinska pota, po katerih je hodil judovski narod, in njihovo temeljno religijo. Brez dvoma bo to predavanje obče zanimivo in vabimo cenjeno bčinstvo, da se ga v obilnem številu udeleži.

Francišanska prosveta M. O. v Ljubljani priredi v nedeljo, 13. t. m. točno ob 3 popoldne v francišanski dvorani pravilčno veseligo v 4 dejanjih z godbo, petjem in plesom: Krojaček junček. Predprodaja vstopnic v pisarni Pax et bonum v franc. pasazi po 6, 4, 3 in 2 din. Pripeljte s seboj otroke, da se razvedrijo ob tej čarobni pravljici igri.

Naš rojak, tenorist Anton DERMOTA, član dunajske državne opere, bo koncertiral v ponedeljek, dne 14. februarja ob 8. uri v veliki filharmonični dvorani. Pol bo oratorijske arije, samospeve iz domače in nemške literature ter arije iz svetovnih oper. Na sporedu so skladatelji: Bach, Handel, Verdi, Prochazka, Lajo, Skerjanec, Pavčić, Brahms, Strauss, Bizet, Massenet in Puccini. Program je zelo obširen. Na klavirju bo spremljal umetnik prof. Pavel Šivic. Predprodaja vstopnic v knjižarni Glasbene Matice na Kongresnem trgu. Na ta koncert opozarjamo naše koncertno občinstvo, da ga poseti v obilnem številu.

Ljubljansko gledališče

Drama — Začetek ob 20 uri

Četrtek, 10. febr.: »Veronika Deseniška«. Red A. Petek, 11. febr.: Zaprto.
Sobota, 12. febr.: »Rdeče rože«. Premiera. Premierski abonma.
Sobota, 13. febr.: ob 15: »Snežuljičica«. Mladinska predstava. Cene znižane; — ob 20: »Firmac. Izven. Cene znižane.

Opera — Začetek ob 20 uri.

Četrtek, 10. febr.: Zaprto.
Petek, 11. febr.: ob 15: »Ero z onega sveta«. Dijaška predstava. Cene 16.
Sobota, 12. febr.: »La Boheme«. Izven. Gostuje A. Dermota.

prvak je bila Anglija. Toda lanske leto so v Londonu Kanadčani zopet zmagali.

Lani pa so Švicarji pokazali odlično formo, tako da letos ne bi bilo nobenega presenečenja, če bi zmagali. Kanadčani in Angličani so jih porazili šele v podaljški igri, kajti obe redni igri sta ostali z rezultatom 1:1 neodločeni. Letošnji turnir, na katerega se je Praga pripravila z vso vestnostjo in natančnostjo, bo izredno zanimiv.

Borba za prvenstvo bo najmočnejša med Kanadčani, Angličani, Američani, Švicarji in Nemci ter delnim češkoslovanskim moštvom, ki igra na domačih tleh in pred domačimi ljudmi. O poteku tega svetovnega turnirja bomo sproti poročali.

Pod puščavskim peskom pokopano mesto

Velikanski vodnjak — zrcalo nekdanje tehnike

Tolemaide je novo ime, ki so ga Italijani dali starodavnemu mestu Ptolemai, ki leži v nekdanji afriški provinci Cyrenaiki. Zgodovina pravi, da je to mesto ustanovil Aleksander Veliki. Do 19. stoletja so bile Ptolemai največje in najvažnejše pristanišče ob Sredozemskem morju, kajti tu so nalagali na rimske ladje ogromne množine žita, ki ga je dajala bogata afriška žitnica. Leta 562 po Kristusu so to mesto zavzeli Perzijci in ga tudi porušili. Razvaline, ki so še ostale, pa je počasi zasul na debelo puščavski pesek. Na kraju, kjer je nekoč stalo mesto Ptolemai, je bila še pred nedavnim gola puščava.

Italijanski maršal Italo Balbo, guverner Libije, ki se tudi sam osebno rad bavi z arheološkimi izkopaninami, je po razgovoru, ki ga je imel z italijanskim arheologom Guidom Capuotom, sklenil, da se odkopljejo iz puščavskega groba tudi Ptolemai. Italijani so imeli to namero že leta 1912, ob času italijansko-turske vojne. Ker pa je kmalu zatem zadavljala tudi

svetovna vojna, so morali to namero opustiti in je to delo počakalo do nedavnega časa. Dosedanja kopanja na tem mestu so prinesla zadovoljiv uspeh. Odkopali so že večje število starih rimskih in grških hiš, na veliko prenesenečnje pa tudi krasen amfiteater. Na pesčenih tleh so našli vse polno lepih mozaikov, ki so še čisto dobro ohranjeni. Naleteli so pa tudi na ogromen vodnjak, ki meri 20.000 kubičnih metrov. To je pravo čudo nekdanje tehnike. Odkopali so še nekaj krasno izdelanih kipov, ki jih občudujejo tudi najboljši sodobni kiparji.

Modri italijanski kolonizator Italo Balbo — kakor pišejo o njem, ki si je pridobil mnogo slovesa z že prejšnjimi izkopaninami starih mest ob severni obali Afrike, se ob svojem prostem času menda zelo rad malo pobavi z novimi izkopaninami Ptolemaie in jim posveča največjo pozornost. Na ta način ta dela uživajo tudi vsi podporno od strani države. Človeku, kakor je Italo Balbo, je v Italiji tudi težko kaj odreči.

Nov paradni korak italijanske vojske. Mussolini je vpeljal v svoji vojski nov paradni korak, ki ga je nazval »rimski korak«. Levo Mussolini, ki »tehta« učinek tega novega koraka.

Žalostna smrt največjega evropskega slona

Pol metra dolgi živci so mu mahali iz polomljenih okljev

Največjega slona v Evropi so do pred kratkim imeli v monakovskem živalskem vrtu. Pretekli teden pa je ta slon iz neznanega vzroka podivjal, da ga ni bilo mogoče več ukrotiti. Kakor da se mu je po tolikih letih, odkar so ga pripeljali v civilizirano Evropo, spet povrnila podivjanost, ki jo je bila ta žival navajena v divji afriški džungli. Slon se je v svoji besnosti zagnal proti debelemu drevesu, da so korenine kar zapokale in je malo manjkalo, da drevo ni padlo. Pri tem pa si je slon polomil tudi svoje debele oklje. Pogled na ponesrečeno žival je bil strašen. Iz polomljenih okljev so mu mahali pol metra dolgi živci in meso, od katerega je kar v curkih tekla kri. Oskrbniki živalskega vrta so poskusili vse, da bi nesrečni živali prihranili vsaj nekaj muk. Z največjo težavo se jim je posrečilo, da so jo spravili v hlev. Kmalu pa so se prepričali o tem, da bi bilo vsako zdravljenje brez uspeha. Zato so sklenili, da je za prihranjenje trpljenja še najbolj uspešna krogla v glavo. Naravnost dramatične so bile priprave za usmrtni največjega evropskega slona, ki si je sam zadal smrtno rano. Slona je v kakšnim drugim sredstvom kakor s kroglo tudi težko spraviti s tega sveta. Da bi ga zastrupili, to se navadno konča brezuspešno, kajti slon ima tako dobro razvit čut vonja, da zastrupljene jedi niti ne pokusi, in če mu jo po sili spravijo v gobec, jo izvrže. Pa tudi s kroglo ne gre tako lahko. Mora se priti dober strel, da se mu posreči spraviti s kroglo to ogromno žival na tla. Slon

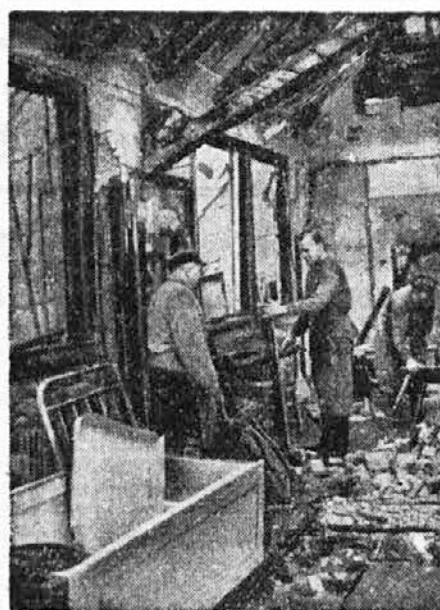
ima namreč tako močno lobanjo, da je krogla niti ne prebije, če ne zadene na pravo mesto. Tega so se v monakovskem živalskem vrtu dobro zavedali in so za vsak primer postavili zunaj slonovega hleva tudi strojico, če bi se morda dogodilo, da bi žival po prvem zgrešenem streli še bolj pobesnela in je ne bi bilo mogoče drugače ukrotiti. Ravnatelj živalskega vrta Heck pa je — kakor poročajo nemški časopisi — sam poskusil svojo srečo in oddal prvi strel na desnega slona. Strel je zadel tako, da je bil slon v hipu rešen vsega trpljenja.

Kako velik je bil ta slon, naj povedo te-le številke: Tehtal je sto centov. Od rilca do repa je meril 7,90 metra, visok pa je bil 3,20 metra. Njegov obseg preko prsne koša je znašal šest metrov, rilce sam pa je meril dva metra. Odbita oklja sta bila težka eden 24, drugi pa 28 kg. Ko so slona raztelesili, so našli v njegovi koži neke čudne zajedavce, ki jih dozdaj še niso poznali. Zdad si z njimi belt glavo Institut za tropično živalstvo.

Sodnik: »Ste bili že kdaj kaznovani?«
Priča: »Da, nekoč sem morala plačati dvojno poštnino za pismo brez znamke.«

Gospodinja: »Ne morem nič dati, jih preveč prihaja.«

Berač: »Vi tudi nič ne daste, čeprav nobenega ni.«

Stanovanje slavnega filmskega igralca Willia Forsta v Berlinu, ki je pred kratkim pogorelo. No, na cesti sloviti igralec ne bo ostal!

S segretim zrakom pode megljo

London in megla, ali pa tudi Ljubljana in megla, sta dva pojma, ki sta skoro nerazdružljiva. Megla pa ni nič kaj prijetnega in je bila že nešteto krat vzrok najrazličnejših, tudi zelo hudih nesreč. Še v Ljubljani se dostikrat kaj takšnega zgodi, da krivdo za kakšno nesrečo pripisujejo megli. In nihče ne sme trditi, da neupravičeno! Kaj šele v Londonu. Zato je čisto razumljivo, da so v Londonu še posebno vneti za to, kako bi poiskali uspešnega orožja proti temu naravnemu sovražniku, ki neprestano preži na nove žrtve. Moderni tehniki se je dosti prej posrečilo, da je poiskala način, kako je mogoče narediti umetno megljo. Več pregledav pa dela vprašanje, kako bi se dala odstraniti naravna megla, kjer jo je preveč. Vsi prejšnji poskusi so bili več ali manj brezuspešni. Precej uspeha pa pričakujejo od novega izuma. V Londonu so zdaj poskusili zgrabiti to zlo pri korenini, ker so se prepričali, da razna opozorilna znamenja, ki so za takšen promet, kakor ga imajo v Londonu, nujno potrebna, ne zaležejo dosti. Na angleških letališčih so naredili že mnogo poskusov, kako bi s pomočjo letalstva vsaj nad letališči in v bližnji okolici pregnali megljo. Izumili so posebne vrste toplotne žarke, ki naj bi segreli zračne plasti do večjih višin. Znano je, da megla nastaja tam, kjer so nad vlažnim tlom mrzle zračne plasti. Z ogrevanjem zraka nad letališči naj bi se zračni pas, kjer se dela megla, premaknil v večje višine. To so pri nekaterih poskusih tudi že dosegli. Z umetnim segrevanjem zraka so pregnali megljo v višino, pod katero so letala lahko opravljala najdržnejše vaje. Nebo so umetno zjasnili ne samo nad letališčem, pač pa tudi v bližnji soseščini. V Ljubljani bi zadostovalo, da bi pregnali megljo vsaj do Bizovika ...

Jules Verne - Poljak

Slavni francoski pisatelj Jules Verne, ki si je pridobil s svojimi romani svetovni sloves, se je rodil pred 110 leti v francoskem mestu Nantesu. Umrl pa je leta 1905 v visoki starosti 77 let. Po originalnosti, ki jo je zli v svoje romane in pripovedke, je vzbudil pozornost med najboljšimi svetovnimi književniki. Pisal je največ o odkritjih novih dežel, ki so bila v zvezi z vsemogočimi pustolovčinami. Posebno so znana njegova zanimiva dela: »Z zemlje na lunco«, »Odkritje zemlje«, »Pot okrog sveta v 80 dneh«, »20.000 milj pod morjem« in še nekaj drugih zelo pomembnih del. Do zdaj ni menda še nihče podvomil, da je Jules Verne Francoz. Zato je vzbudila precejšnjo senzacijo vest, ki jo je objavila neka nemška revija, češ da je prav Jules Vernovo ime Juszus Olsewicz in da je bil po rodu Poljak, kakor njegov slavni tovariš Joseph Conrad.

Električni sušilnik čevljev

Ze davno elektrike ne uporabljajo več samo za razsvetljavo, pač pa tudi kot pogonsko silo, ki žene najraznovrstnejše motorje in druge naprave, ki človeku prihranijo precej truda, včasih pa seveda delavcem jemljejo tudi kruh. Stroji pač delajo hitreje in tudi ceneje. Precej veljave pa je elektrika dobila tudi zato, ker se od sile koristno da uporabljati za ogrevanje (električne peči, likalniki itd.). Najnovejša priprava, ki jo je izumila elektrotehnika, pa je električni sušilnik čevljev. Ta priprava je posebno dobrodošla v onih krajih, kjer je podnebje vlažno in je dež skoro vsakdanji pojav. Priprava za sušenje čevljev ima približno takšno obliko, kakor razlegovalce, ki ga devamo v čevlje, če nečemo, da bi čevlji izgubili lepo obliko. Sušilnik je iz takšne snovi, ki zelo dobro propušča vlogo in toploto. V to najnovejšo električno pripravo napelje električni tok od sobne napeljave ter jo nato vtaknemo v mokri čevlji. Ker je priprava takšna, da je čevljev ves čas sušenja napet, se čevlji prav nič ne razširi. Izsušje pa se vsi deli čevlja, podplati, pete in zgornje usnje v prav kratkem času. Če je čevljev še tako premočen, ga ta najnovejši sušilnik posuši v dobre četrt ure.

Sušilnik pa ima vendar to napako, da si ga najbrže ne bodo mogli nabaviti oni, ki imajo največkrat premočene čevlje, doma pa ne drugih, da bi se preobuli.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Cetrtek, 10. febr.: 12 Valčki in polke (plošče) — 12.45 Poročila — 13 Napovedi — 13.20 Opoldanski koncert Radijskega orkestra — 14 Napovedi — 18 Domača zabava (Magistrov trio) — 18.40 Slovensčina za Slovence (g. dr. Rudolf Kolarič) — 19 Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura — 19.50 Deset minut zabave — 20 Pevski zbor »Cankar« — 20.45 Prenos opere »Manon« iz Trsta; sodeluje Benjamin Gigli, v odmoru okrog — 22 Napovedi, poročila.

Drugi programi

Cetrtek, 10. februarja: Belgrad-Zagreb: 20.00 Komorna glasba — 20.30 Veliki orkester. Dunaj: 20.05 Igra — 22.20 Godalni kvartet. — Budimpešta: 19.15 Ciganski ork. — 20.0 Pester program — 21.15 Beethovnov klavirske sonate — 22.05 Jazz — 23.20 Cig. ork. — Rim-Bari: 17.15 Plesna gl. — 21.00 Antonellijeva »Pripovedka o treh čarodejih« — 22.20 Celso. — Praga: 19.15 Moderni plesi — 19.45 Igra — 21.15 Sekstet — 22.40 Plošče. — Varšava: 20.15 Fantazija — 21.00 Plesna gl. — 22.00 Godalni kvartet. — Sofija: 20.40 Vok. konc. — 21.15 Komroni ork. — 22.40 Plesna glasba. — Berlin: 20.00 Plesni večer. — Königsberg: 19.10 Veliki orkester. — Hamburg: 20.10 Zellerjeva opereta »Pti. ork.« — Stuttgart: 19.45 Gigli. poje — 20.30 Detektivski pripor — 21.30 Schumannova simfonija. — Monako: 19.10 Postne pesmi — 20.00 Orkester in vojaška godba. — Bernmünster: 20.00 Ork. konc. — 21.15 Balade — 21.30 Nemške narodne pesmi.

Mark Twain:

Kraljevič in siromak

17.
Nek bogat lord je tedaj ležal v svoji sobi v gostilni blizu razbojniškega skrišališča. John Canty je tedaj Edwardu zagrozil s strašnim mučenjem, če ne gre v družbi še nekega drugega razbojnika v ono gostilno in okrađe bogatega lorda. Res sta se oba pretihotapila v gostilno, in ravno, ko je razbojnik hotel ubiti lorda, ga je Edward prijel za roko in preprečil zločin.

ROBERT LORD

POD ČRNO KRINKO

Med tem razgovorom se je njegov vedri obraz sklonil do zemlje. Tom je odtrgal dva sinja cveta in je po prstih odšel v hišo. En cvet je položil ob ženino vzglavje, drugega, manjšega, pa je z elegantnim poklonom podaril mali gospodičnici, ki je bila stara že — štiri ure ...

Ruth je bila lepo dekletce. Najprej se je igrala z mačicami in ovčicami. Zrebet se je nekaj časa še bala, kmalu pa se je upala igrati se tudi z njimi. Še vedno pa se je bala iskrih konj, ki so se pasli za zaprto ograjo. Po desetih letih pa tudi pred temi ni imela več strahu in jih je jahala kar bosa in razkušana kakor Indijanec. Ruth je rasla z vetrovi s širnih žitnih poljan in z jelkami iz bližnjih gozdov. Sonce ji je počasi skodralo črne lase, ni pa ji obledilo modrine v globokih očeh.

»Če mi Ruth s temi konji podivja, bom ob prvi priliki prosila sodnika, da te obesijo ...« je dejala nekega dne mati srečnemu farmerju Tomu Nonthonu.

»Spleti ji lase, obleci bel plašček, obuj čevljičke ...« Peljala jo bova v nedeljo k učitelju, da jo sprejme v šolo,« je še dosti odločno odgovoril Tom, kakor da se je zbal.

Tak je Ruth začela hoditi v šolo.

Leta so tekla. Bila so to dobra, pa tudi slaba leta. Med njimi je bilo tudi tisto, ko je Tomu Nonthonu umrla žena in je petnajstletna Ruth ostala brez matere. Ni dosti manjkalo, pa bi bila globoka žalost pobrala očeta in hčerko. Pa sta vseeno prebolela tudi ta bridki udarec usode, čeprav počasi. Ruth je odslej sama vodila vse gospodinjstvo. Življenje je še naprej teklo po svoje, samo mladosti ni bilo mogoče več priklicati nazaj ...

Ruth je bila resno mlado dekle. Ko je bila stara osemnajst let, je večkrat šla s tovarišicami iz mesta in dežele na sprehod ali na daljši izlet. Nič ni bilo čudnega, da je bilo na teh sprehodih tudi nekaj fantov. Med njimi je bil tudi Frank Taylor, mlad mehanik v neki garaži. Bil je kar postaven dečko.

Nekega dne pa je Ruth pripeljala Franka Taylorja k svojemu staremu očetu in dejala:

»Očka, meni se vse tako zdi, da bo ta fant nekoč moj mož ... Kaj misliš ti o tem?«

»Hmm ... Hmm ...« je odgovoril Tom, čez pol leta pa so že šli v svate ...

Ko je Ruth odšla s farme, je stari Tom prodal nekaj svojega posestva, da bi stara leta preživel bolj v miru in sladkih spominih na preteklost. Samo enkrat je še za trenutek nekoliko bolj zaživel. To je bilo takrat, ko ga je Ruth naredila za deda ... Rojenice so takrat položile v zibelko malega Buddyja. Tom je prav pogosto prihajal na obisk v mesto. Nosil je Buddyju igračke, Ruthi in Franku pa vselej vsilil kaj, kar si je bil sam prihranil.

In tako je bilo vse do onega dne, ko je Frank dobil službo v daljnem Pine-Lakeu v tovarni »Hendon-Works«. Otroka sta odšla v svet, stari Tom pa se je vrnil nazaj na posestvo, kolikor ga je še imel ...

Ko je Frank nastopil službo v tovarni »Hendon-Works«, je takoj skušal od svojih tovarišev zvedeti, kje bi mogel poceni in morda tudi na obroke kupiti hišico. Z Rutho sta imela prihranjenega nekaj denarja, nekaj pa jima je dal stari Tom, ker je vedel, da je mesto le mesto in da nič ne škodi, če človek vanj prinese malo več denarja.

Stari delavec v »Hendon-Works« Mike Grogan je svetoval Franku, naj pride na Bowery Hills, ker je tam v njegovi soseščini naprodaj hišica z vrtom, ki bi bila za Franka zelo pripravna. Delavec Ed Jackson je tudi nagovarjal Franka, naj pride pogledat tja. Ed je stanoval kot samec pri Mikeu Groganu. Frank mu je takoj na prvi pogled ugajal in je zato iz srca želel, da bi postal njegov sosed. Sicer kdo ve, kakšni ljudje bi se vse lahko zanimali za tisto hišico in jo kupili, ni pa prav prijetno imeti za sosede nepoznane in take ljudi, da bi pred njimi moral skrivati vsako stvar, ali da nikdar ne bi mogel brez strahu govoriti, kar bi hotel.

Še istega dne popoldne sta Ruth in Frank prišla na Bowery Hills. Hišica sredi vrtička se jim je zelo dopadla. Tudi plačilni pogoji niso bili tako nesprejemljivi. Hitro sta se odločila in bila zvečer že hišna posestnika. Sicer na obroke, pa vendar ...

Drugi dan sta se preselila v svojo hišico. Gospa Groganova in njena hčerka Betty sta pomagali Ruthi urediti stanovanje. Groganova je bila precej prikupna, debelejša gospa, bila je tudi zelo zgovorna in navsezadnje tudi še dosti prisrčna.

Betty je imela Rutho takoj rada in je bila od sile srečna, da je dobila tako lepo, čeprav malo starejšo prijateljico.

Foto Warner Bros.

Ruth Taylor.

hišne potrebščine, se razgovarjale o tem in onem, pletle in šivale. Čas je šel mimo njih, ne da bi se bilo bog ve kaj važnega zgodilo. Precej kričanja in povoda za najrazličnejše besede je prinesel v to življenje Frankov sinček Buddy. Buddy je najrajši igral polo. Neprestano je prirejal tekme s tovariši svojih let. Bili so se na trati za hišo.

Kraj Bowery Hills je bil čisto na koncu mesta. Tam so bile zadnje hiše, za njimi pa takoj travniki. Čisto zadaj je bilo v gozdu jezero Pine. Po tem jezeru je dobilo tudi mesto svoje ime: »Pine Lake«.